

Dyrkning i planterester giver mindre ukrudt

Forskere på Aarhus Universitet planter økologiske hvidkål direkte i visne bælgplanter uden at bearbejde jorden. På denne måde kan de blandt andet dæmme op for ukrudt og skabe større biodiversitet

GRØNTSAGER

LOTTE RYSTEDT

Reduceret jordbearbejdning er en metode, som har stort fokus. På Aarhus Universitet er forskere fra Institut for Fødevarer del af EU-projektet SoilVeg, som ser nærmere på et aspekt af dette. De undersøger nye metoder til økologisk grøntsagsdyrkning og ser blandt andet på, hvordan hjælpeafgrøder som vinterhestebønne og vinterært kan bruges, når man dyrker hovedafgrøder som for eksempel hvidkål. Helt konkret foregår det ved, at hovedafgrøden bliver plantet direkte i det døde plantemateriale, som ligger tilbage fra hjælpeafgrøden.

- Det kan godt virke grænseoverskridende for grøntsagsavlere at plante højtstående afgrøder som kål direkte i en plantemasse og uden jordbearbejdning, men vi kan se, at

det har en positiv effekt på flere områder. Først og fremmest spirer der ikke så meget ukrudt op mellem hovedafgrøderne, fordi plantemassen fra hjælpeafgrøderne dækker jorden, siger forskergruppeleder Hanne Lakkenborg Kristensen fra Institut for Fødevarer ved Aarhus Universitet. Hun leder de danske aktiviteter i projektet.

Knivtromle er vigtigt redskab

Forskerne har netop høstet hvidkål fra deres forsøgsmarker i Årslev, og har set gode resultater. Før plantning af hvidkålen brugte de en knivtromle. I USA er den kendt som en 'roller crimper' og har givet gode resultater. I Europa er brugen af knivtromle endnu ikke så etableret, men i projektet undersøges det, hvilken effekt metoden har på europæiske jorde.

- Tre til fire uger før hovedafgrøden skal plantes, ruller vi hjælpeafgrøden fladt ned på jorden med knivtromlen. Den knækker stænglerne i stedet for at skære dem over, hvilket betyder, at de ikke kan gro videre. Når der skal plantes, bruger vi først en opriller og derefter plantemaskinen, forklarer Hanne Lakkenborg Kristensen.

Hjælpeafgrøder sikrer N-binding

Hun og kollegerne er nu langt i forskningsprojektet, og de begynder at kunne se nogle tendenser.

- Det er meget vigtigt at vælge de

rette arter af bælgplanter til hjælpeafgrøder, og her har vi gode erfaringer med vinterhestebønne og vinterært. Man skal også være opmærksom på at rulle med knivtromlen på det rigtige tidspunkt, så hjælpeafgrøderne ikke begynder at gro igen eller når at sætte frø, som kan blive til et ukrudtsproblem senere på sæsonen. Så det skal være omkring blomstring, siger Hanne Lakkenborg Kristensen.

Hjælpeafgrøderne har også den positive effekt, at de binder kvælstof, og plantedækket og den reducerede jordbearbejdning giver en større biodiversitet af insekter og på langt sigt positive egenskaber for jorden.

Forskerne finder, at der bliver et mindre udbytte ved at bruge denne nye dyrkningsmetode. Til gengæld kræver teknikken mindre arbejdskraft, fordi der ikke skal luges så meget, og mindre brændstof, fordi pløjning og andre markoperationer udelades.

Europæiske perspektiver

SoilVeg er et EU-projekt med deltagelse fra ni lande og 35 forskere og interessenter. Deltagerne laver forsøg på 13 forskellige forsøgsmarker i Europa.

- Det giver større forskningsmæssige perspektiver, fordi vi i højere grad kan generalisere vores forståelse af de mekanismer, der er i spil, end når vi udelukkende har danske



Forskere ved Aarhus Universitet har dyrket hvidkål direkte i en grønafgrøde. Foto: Margita Hefner, AU-FOOD.

resultater. Det giver en videnskabsstyrke, at vi kan undersøge emnet på tværs af landegrænser og forskningseksperter, siger Hanne Lakkenborg Kristensen.

SoilVeg er et EU-projekt, som er finansieret via ERA-nettet CORE Or-

ganic Plus, GUDP-midler fra Miljø- og Fødevarerministeriet og projektpartnerne.

Lotte Rystedt er kommunikationskonsulent ved DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Aarhus Universitet



Nogle uger før udplantningen af hvidkål, har en såkaldt knivtromle lagt grøngødningen ned og knækket stænglerne. Det har gjort det muligt at så kålen direkte i grønafgrøden. Foto: Hanne Lakkenborg Kristensen, AU-FOOD.